

كچىك دوست

دېلو پاش قىلامسىز

(1)

قەشقەر ئۇيغۇر نەشرىياتى

كچىك دوست، دېلو پاش قىللامسىز

(1)

تۈزگۈچى: سۈي يامىن
تەرجىمە قىلغۇچى: ئابلاجان سىيىت

قەشقەر ئۇيغۇر نەشرىياتى

图书在版编目(CIP)数据

同思考破疑案:维吾尔文/崔亚敏编;阿布拉江·色依提译. —2版. —喀什:喀什维吾尔文出版社, 2008. 9
ISBN 978-7-5373-0987-5

I. 同… II. ①崔…②阿… III. 儿童文学—故事—作品集—世界—维吾尔语(中国少数民族语言) IV. I18....

中国版本图书馆 CIP 数据核字 (2008) 第 149033 号

责任编辑:阿布热合曼·阿布都热依木
责任校对:拜合提亚尔·阿布力米提

同思考破疑案

崔亚敏编

阿布拉江·色依提译

喀什维吾尔文出版社出版发行

(喀什市塔吾古孜路 14 号 邮编:844000)

各地新华书店经销

喀什维吾尔文出版社印刷厂印刷

787×1092 毫米 1/32 开本 3 张

2002 年 5 月第 1 版

2008 年 9 月第 2 版 2008 年 9 月第 1 次印刷

印数:3070—6150 定价:6.00 元

如有质量问题,请于我社联系 电话:0998—2653927

قىسقىچە مەزمۇنى

بۇ كىتاب بالىلارنىڭ ئوقۇشىغا باب كېلىدىغان قىسقا-قىسقا رازۇپىدا ھېكايىلىرىدىن تەركىب تاپقان. ئادەتتىكى رازۇپىدا ھېكايىلىرىدا دېلونىڭ پۈتكۈل پاش قىلىنىش جەريانى سۆزلىنىدۇ، ئەمما بۇ كىتابتا دېلو ئەھۋالى ئىخچام بايان قىلىنىپ، دېلونىڭ يەشمىسى بالىلارنىڭ پىكىر يۈرگۈزۈپ، ئەقىل - پاراسىتىگە تايىنىپ ھۆكۈم قىلىشىغا قالدۇرۇلدى.

بۇ كىتابقا جۇڭگو ۋە چەت ئەللەرگە دائىر ئاجايىپ-غارايىپ، سىرلىق ۋە قىزىقارلىق دېلولار كىرگۈزۈلدى، ھەربىر دېلوغا بىر پارچە رەسىم بېرىلدى. تېكىستتىكى ھەربىر سۆز ۋە ھەربىر جۈملە، رەسىمدىكى ھەربىر سىزىق ۋە ھەربىر تەپسىلات شۇ دېلونى پاش قىلىشتىكى يىپ ئۇچى قىلىندى. ئەگەر دېلونى پاش قىلالىمىسىڭىز، كىتابنىڭ ئاخىرىدىكى جاۋابقا قارىسىڭىز بولىدۇ.

بۇ كىتابنى ئوقۇغان بالىلارنىڭ تەپەككۈرى ئېچىلىپ، بىلىمى ئېشىپلا قالماستىن، بەلكى كۆزىتىش ماھارىتى، ئەستە تۇتۇش قابىلىيىتى، تەسەۋۋۇر قىلىش كۈچى، تەھلىل يۈرگۈزۈش ئىقتىدارى ۋە ئىجادچانلىقى كۈچىيىدۇ.

مۇندەرىجە

- 1 ئەپچىل چارە
- 3 تونىلدىن ئەپچىللىك بىلەن ئۆتۈش
- 5 بېلىق يالغان سۆزلىمەيدۇ
- 8 كىيىم مودېلى بولۇۋالغان قاچقۇن جىنايەتچى
- 10 گۇمانلىق ئۆزىنى ئۆلتۈرۈۋېلىش دېلوسى
- 12 قەلئەگە پەم بىلەن كىرىش
- 14 ماي بويلاق رەسىمنىڭ بۇلاپ كېتىلىشى
- 17 ئوت ئاپتىنىڭ سىرى
- 19 ئېرىپ كەتكەن شاكىلات
- 22 ئۈستىلىق بىلەن سۈنۈپ بېرىش
- 24 رەڭدىن چاندۇرۇپ قويۇش
- 26 يوقالغان ئاخبارات
- 28 نامسىز ئوغرى
- 30 تۇياق ئىزىغا قاراپ دېلوغا ھۆكۈم قىلىش
- 32 ئەجەبلىنەرلىك پارتلاش دېلوسى
- 34 پروفېسسورنىڭ ئۆلۈمى
- 36 ئاسماندىكى ئوغرى
- 39 تۇتۇپ كەتكۈچى كىم
- 41 رەسىمگە قاراپ جاسۇس تۇتۇش
- 43 دېرىزىنىڭ سىرتقى ئەينىكىدىكى قېلىن مۇز

- 45 ساقچى ئەمەلدارىنىڭ ئۆلۈمى
- 47 5000 يارماق كىمىنىڭ
- 50 زەھەرلىك كوكاكولا
- 52 بارماق ئىزى يوق ئوغرى
- 54 ئايروپىلاندىكى قاتىل
- 56 غەلىتە تاسادىپىيلىق
- 58 ... SOS — سىگنالى قۇتۇلدۇرۇشنى تەلەپ قىلىش
- 61 ئاق مايكىنىڭ سىرى
- 63 قاتىل كۈنلۈك
- 65 ئاجايىپ ئىت
- 68 بالىنىڭ ئۆز ئانىسى كىم
- 70 يامغۇرلۇق كېچىدىكى قاتىللىق
- 72 زېرەك خىزمەتچى
- 74 مىراسخور كىم
- 76 قاشتېشى بۇتنىڭ ئوغرىلىنىشى

ئەپچىل چارە

H دۆلەتنىڭ بىر جاسۇسى W دۆلەتتىن ئاخبارات توپلاش ئۈچۈن مۇخبىر سىياقىدا ياسىنىپ، W دۆلەت ئۆتكۈزگەن بىر قېتىملىق دىپلوماتىيە زىياپىتىگە قاتناشتى. ئۇ چاقماق چىراغلىق فوتو ئاپپاراتنى مۇرىسىگە ئېلىپ، ساختا مۇخبىرلىق كىنىشكىسىدىن پايدىلىنىپ مېھمانلار ئارىسىدىكى مۇھىم ئەربابلارنى بىر-بىرلەپ رەسىمگە تارتىشقا كىرىشتى.

ئۇ رەسىمگە تارتىش بىلەن ئالدىراش يۈرگەندە، ئۇنىڭ سالاھىيىتىدىن گۇمانلىنىپ قالغان بىر قوغداش خادىمى ئۇنىڭ قېشىدا پەيدا بولۇپ: «ئەپەندىم، كىنىشكىڭىزنى كۆرۈپ باقاي» دېدى. كىنىشكا قوغداش خادىمىنىڭ تەكشۈرۈشىگە بېرىلدى. قوغداش خادىمى بىردىنلا: «كىنىشكىڭىز يالغانكەن، سىز زادى نېمە ئادەم؟» دەپلا، يېنىدىن تاپانچىسىنى چىقاردى. H دۆلەتنىڭ جاسۇسى ئۇ زىنىڭ ئاشكارىلىنىپ قالغانلىقىنى سېزىپ، غىپپىدە تىكىۋەتمەكچى بولدى. لېكىن، كەينىگە ئۆرۈلۈپلا قاچىدىغان بولسا، قوغداش خادىمى ئۇنى ئېتىپ تاشلىشى مۇمكىن ئىدى. قانداق قىلغاندا قوغداش خادىمىنىڭ ھەرىكىتىنى بىردەم بولسىمۇ ئاستىلىتىپ، قېچىپ كېتىشكە پۇرسەت

ياراتقىلى بولىدۇ؟
جاسۇس شۇ ئارىلىقتا بىر ئەقىل تېپىپ قېچىپ قۇ-
تۇلدى.
ئۇنىڭ نېمە ئەقىل تاپقانلىقىنى بىلەمسىز؟

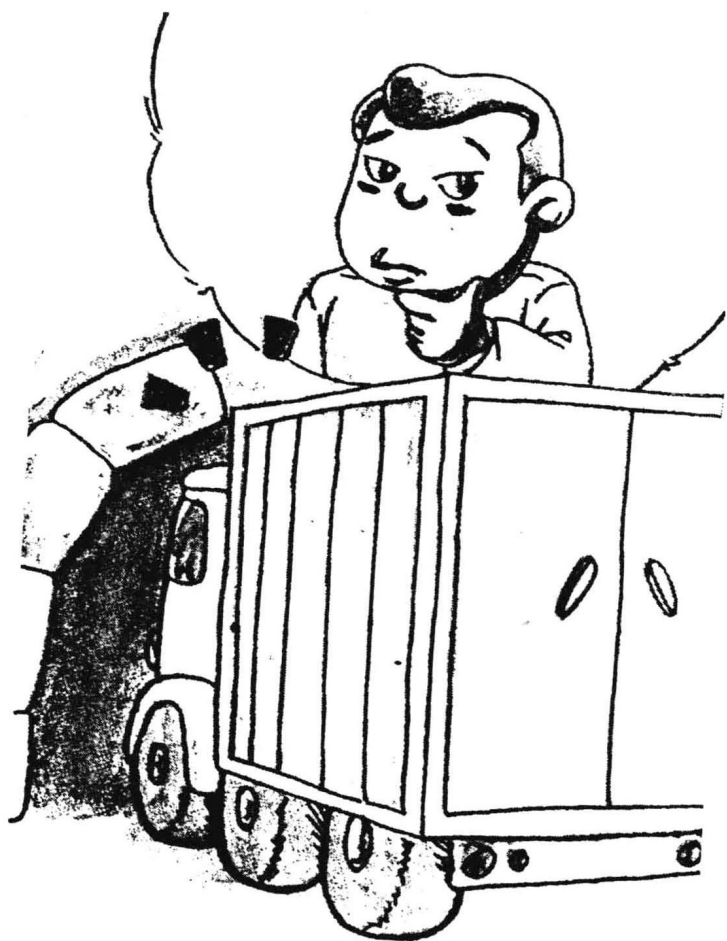

تونېلدىن ئەپچىللىك بىلەن ئۆتۈش

بىر كۈنى ئاخشىمى ئوغرى خېيسەن ئۈنچە - مەرۋايىت قاپلىنىپ ئامباردا توختىتىپ قويۇلغان ساندۇقسىمان كوزۇپلۇق يۈك ئاپتوموبىلىنى ئوغرىلاپ، شەھەر رايونىدىن ئىنسۇجىنغا تۇيدۇرماي ئۆتۈپ، غەربىي تاغ تەرەپكە ھەيدەپ قاچتى.

ئاپتوموبىل تونېلنىڭ ئالدىغا كەلگەندە توختاپ قالدى. خېيسەن كابىنىكىدىن بېشىنى چىقىرىپ، كوزۇپىنىڭ تۆپە تەرەپ ئىككى بۇرجىكىنىڭ تونېلنىڭ ئەگمە ئېغىزىغا تاقىشىپ قالغانلىقىنى كۆردى. ئەگەر كوزۇپ بىر سائەتتە مېتىرچە پەس بولغان بولسا ئۆتۈپ كەتكىلى بولاتتى، قانداق قىلىش كېرەك؟ قولغا چۈشەيلا دەپ قالغان ئۈنچە - مەرۋايىتتىن قۇرۇق قېلىشنى ئويلاپ تاقەتسىزلەنگەن خېيەسەن توساتتىن بىر ئەقىل تېپىپ، ئاپتوموبىلىنى تونېلدىن ئوڭۇشلۇق ئۆتكۈزدى.

ئەقىللىق كىچىك دوست، خېيسەن قانداق چارە - تەدبىر قوللاندى؟ ئەقىللىقىنى ئىشلەتسىڭىزلا جاۋاب تاپالايسىز.

بېلىق يالغان سۆزلىمەيدۇ

تۈكۈرۈك يەرگە مۇز بولۇپ چۈشىدىغان قىش كۈنىدە.
رىنىڭ بىر كېچىسى، G شىركىتىنىڭ ئارخىپخانىسىدىن
بىر مەخپىي ھۆججەت ئوغرىلاپ كېتىلدى.

ئەتىسى ئەتىگەندە رازۋېدكا باشلىقى ئوتتۇرىقى مەيدانغا
يېتىپ كەلدى. ئۇ ئەھۋالنى تەھلىل قىلىپ، دېلونى شىر-
كەتنىڭ ئىچكى قىسمىدىكىلەر سادىر قىلغان، دەپ جەزمە-
لەشتۈردى. ئېنىقلاش نەتىجىسىدە ئىشخانا كاتىپى ئاننا
ئەڭ گۇمانلىق كىشى بولۇپ چىقتى. بۇ كۈنى ئاننا ئىشقا
كەلمىگەچكە، رازۋېدكا باشلىقى ئوتتۇرىقى ئۇنىڭ ئۆيىگە بې-
رىشقا مەجبۇر بولدى.

رازۋېدكا باشلىقى ئوتتۇرىقى ئاننانىڭ ئۆيىگە كەلگەندە،
ئاننا بېلىقداندىكى ئىسسىق بەلۋاغ بېلىقلىرىغا يەم بېرىۋا-
تاتتى. ئوتتۇرىقى ئاننانا قاراپ:

— شىركىتىڭلارنىڭ مۇھىم بىر ھۆججىتى يوقاپ
كېتىپتۇ، بۇ دېلونى تەكشۈرۈشنى مەن ئۈستۈمگە ئالدىم.
سىز ماڭا تۈنۈگۈن كەچ سائەت 10 — 12 گىچە نېمە ئىش
قىلغانلىقىڭىزنى ئېيتىپ بېرەلەمسىز؟ — دېدى.

— تۈنۈگۈن چۈشتىن كېيىن سائەت 4 ئەتراپىدا بەدە-
نىمنى تىترەك بېسىپ بەك بىئارام بولدۇم، شۇنىڭ بىلەن

رۇخسەت سوراپ ئۆيگە قايتىپ كېلىپ ئارام ئالدىم. دورا ئىچكەندىن كېيىن ئىسسىنماقچى بولۇپ توكلۇق پارنى ماغدۇرسام، ئۆيۈمنىڭ بىخەتەرلىك سىمى كۆيۈپ كەتتى. شۇ چاغدا ئۆيۈمدە بىخەتەرلىك سىمى يوق ئىدى، شۇڭا يوتقانغا چۈمكىنىپ كېچىچە ئۇخلاپ چىقتىم. تېخى بايلا بىخەتەرلىك سىمىنى سېتىۋېلىپ كېلىپ ئالماشتۇرۇپ قويدۇم، — دەدى ئاننا.

رازۋېدكا باشلىقى ئوتتۇرىلىق بېلىقداننىڭ قېشىغا كېلىپ، توكلۇق ئىسسىتقۇچىنىڭ بېلىقداندىكى سۈنى ئىسسىتقۇچىغا قانلىقىنى، پىلتىلاپ ئۇياقتىن بۇياققا ئۈزۈپ يۈرگەن ئىسسىق بەلۋاغ بېلىقلىرىنىڭ يەمنى تالىشىپ يەۋاتقانلىقىنى كۆردى. ئۇ بېشىنى كۆتۈرۈپ:

— ئاننا خاتىرى، يالغان ئېيتىڭىز، لېكىن بېلىقلىرىڭىز يالغان سۆزلىمەيدۇ. ھۆججەتنى تاپشۇرسىڭىز بولامدۇ؟ — دەدى.

بۇنىڭ نېمە ئىش ئىكەنلىكىنى بىلمەيسىز؟

تېپىپ بېقىڭ

1. بىر تۇخۇمنى پىشۇرۇش ئۈچۈن 3 مىنۇت ۋاقىت كەتسە، 8 تۇخۇمنى پىشۇرۇش ئۈچۈن قانچىلىك ۋاقىت كېتىدۇ؟
2. بىر سوئال بار، ناۋادا سىز باشقىلاردىن بۇ سوئالنى سورىسىڭىز، جاۋاب بېرەلگەنلىكى كىشى «ياق» دەيدۇ. ئۇنىڭ نېمە سوئال ئىكەنلىكىنى بىلمەيسىز؟

كيسم مودېلى بولۇۋالغان قاچقۇن جىنايەتچى

ساقچى باشلىقى ساقچىلارنى ئەگەشتۈرۈپ كۈچىلارنى چارلاۋاتاتتى، تۇيۇقسىز بىرەيلەننىڭ: «بۇلاڭچىنى تۇتۇڭ-لار! بۇلاڭچىنى تۇتۇڭلار!» دەپ توۋلىغان ئاۋازى ئاڭلاندى. ساقچىلار ئاۋاز چىققان جايغا يۈگۈرۈپ بېرىپ، بىر مۆتىۋەر ئايالنىڭ ئالماس بۇلاپكىسىنىڭ بۇلانغانلىقىنى ئۇقتى. ساقچى باشلىقى ساقچىلارنى بىرنەچچە يولغا بۆلۈ-نۈپ جىنايەتچىنى قوغلاشقا بۇيرۇدى. ساقچىلار جىنايەتچى-نى قوغلاپ بىرقانچە كۈچىدىن ئۆتتى، جىننىنىڭ بارىچە قېچىپ كېتىۋاتقان جىنايەتچىنىڭ يولىنى بىر دەريا توسۇ-ۋالدى، يولنىڭ ئىككى تەرىپىدىن ساقچىلار قاپساپ كەل-دى، ئامالسىز قالغان جىنايەتچى يەر ئاستى كىيىم - كېچەك كۆرگەزمىخانىسىغا كىرىۋالدى.

ساقچى باشلىقى ساقچىلارنىڭ بىر قىسمىنى بارلىق چىقىش ئېغىزلىرىنى قامال قىلىشقا بۇيرۇدى، ئاندىن قال-غان ساقچىلارنى باشلاپ كىيىم - كېچەك كۆرگەزمىخانى-سىغا كىرىپ، ئېكسكۇرسىيە قىلىۋاتقانلارنى بىر يەرگە يىغدى، بىردەمدىن كېيىن كۆرگەزمىخانا زالىدا خۇددى تىرىكتەك كۆرۈنىدىغان كىيىم مودېللىرىلا قالدى. ساقچى-

لار ئېكسكۇرسىيە قىلىۋاتقانلارنى بىر - بىرلەپ تەكشۈرۈپ
 بىرمۇ گۇمانلىق ئادەمنى بايقىمىدى. ساقچى باشلىقى كىم
 يىم مودېللىرىغا قاراپ تۇرۇپ: «كىيىم مودېللىرىنى تەپ-
 سىلىي تەكشۈرۈڭلار، جىنايەتچى كىيىم مودېللىرى ئاردا-
 سىغا كىرىۋاپتۇ!» دەپ ۋارقىرىدى.

ساقچىلار كىيىم مودېللىرىنىڭ ئالدىغا كەلگەندە،
 ساقچى باشلىقى يەنە بىرنەمە دەپ توۋلىۋىدى، كىيىم مو-
 دېللىرىدىن بىرسى قولىنى كۆتۈرۈپ يۈزىنى سۈرتتى،
 ساقچىلار يوپۇرۇلۇپ كېلىپ كىيىم مودېلى بولۇۋالغان بۇ
 جىنايەتچىنى تۇتۇۋالدى.

ساقچى باشلىقىنىڭ نېمىدەپ توۋلىغانلىقىنى ئېيتىپ
 بېرەلەمسىز؟

گۇمانلىق ئۆزىنى ئۆلتۈرۈۋېلىش دېلوسى

بىركۈنى ساقچى باشلىقى سۇڭ بىرەيلەننىڭ ئۆيدە ئۆزىنى ئۆلتۈرۈۋالغانلىقىدىن خەۋەر تېپىپ، ياردەمچىسىنى ئەگەشتۈرۈپ نەق مەيدانغا يېتىپ كەلدى.

ئۆلگۈچى يۇڭ ئەدىيال يېپىنغان ھالەتتە كارىۋاتتا ياناتتى، ئۇنىڭ بېشىغا بىر پاي ئوق تەگكەن بولۇپ، ئىشلىتىلگەن تاپانچا يەردە تۇراتتى. كارىۋاتنىڭ باش تەرىپىگە قويۇپ قويۇلغان بىر پارچە خەتتە: «پۇلۇمنى ئۆلتۈرۈۋېتىپ گەدەنگىچە قەرزگە بوغۇلدۇم، ماڭا ئۆلۈمدىن باشقا يول قالمايدۇ...» دەپ يېزىلغانىدى.

ياردەمچى نەق مەيداننى كۆزىتىپ ھېچقانداق گۇمانلىق ئالامەتنى بايقىمىدى بولغاچ:

— قارىغاندا، بۇ ئادەم ئۆزىنى ئۆلتۈرۈۋاپتۇ، —

دېدى.

ساقچى باشلىقى سۇڭ ئۈندىمەستىن كارىۋاتنىڭ يېنىغا كەلدى. دە، ئۆلگۈچىنىڭ ئۈستىگە يېپىلغان يۇڭ ئەدىيالنى قايرىپ بىر قاراپلا:

— ئۇ ئۆزىنى ئۆلتۈرۈۋالغان ئەمەس، — دېدى.
ياردەمچى بۇ گەپنى ئاڭلاپ گاڭگىراپ قالدى. ساقچى

باشلىقى سۇڭ ئۇنىڭغا ئەھۋالنى چۈشەندۈرۈۋىدى، ئۇ ئىش-
نىڭ تېگىگە يەتتى.

ئۇزاق ئۆتمەي ئۇلار قاتىلنى تۇتتى.
ساقچى باشلىقى سۇڭ نېمىگە ئاساسەن ئۆلگۈچى ئۆز-
نى ئۆلتۈرۈۋالغان دەپ ھۆكۈم قىلدى؟

